

Beslut efter riktad tillsyn av Karlaskolan i Göteborg med huvudman Magelungen Utveckling AB

Beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Magelungen Utveckling AB att **senast den 10 maj 2019** avhjälpa påtalade brister genom att vidta följande åtgärder:

- Se till att öka tillgången till psykolog inom elevhälsan så att den motsvarar de behov som finns vid skolan.
- Se till att åtgärdsprogrammen motsvarar författningarnas krav genom att:
 - Tydligt ange vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för att tillgodose behovet av särskilt stöd. Åtgärder ska vara kopplade till elevens behov av särskilt stöd och ska relatera till målen i läroplanerna och uppställda kunskapskrav. Åtgärder ska också vara möjliga att följa upp och utvärdera.
- Se till att besluten om anpassad studiegång motsvarar författningarnas krav genom att:
 - Dokumentera de avvikelser som görs från timplanen i besluten om anpassad studiegång.
- Säkerställa att eleven får undervisning i enlighet med beslutet om anpassad studiegång. Detta innebär bland annat att elevernas schema till sitt innehåll ska motsvara beslutet om anpassad studiegång.
- Se till att beslut om mottagande av elever till skolan motsvarar författningarnas krav genom att:
 - Säkerställa att mottagandet av elever inte villkoras av annan myndighets beslut (socialtjänsten) om beviljade insatser för att eleven ska kunna tas emot vid Karlaskolan i Göteborg.

Bakgrund och utredning

Skolinspektionen mottog i april 2018 uppgifter om att det fanns brister i mottagandet av elever vid Karlaskolan i Göteborg. Huvudman för verksamheten är Magelungen Utveckling AB med organisationsnummer 556489-1447. Skolinspektionen begärde mot bakgrund av den information som lämnats att huvudmannen skulle yttra sig över uppgifterna och besvara ett antal frågeställningar. Då den redovisning som inkom från huvudmannen inte var fullständig ombads Magelungen Utveckling AB att komplettera sitt tidigare yttrande. De kompletterande uppgifterna inkom till myndigheten i juni 2018.

I september 2018 mottog Skolinspektionen uppgifter om ytterligare brister i verksamheten vid Karlaskolan i Göteborg.

Skolinspektionen beslutade utifrån ovanstående att genomföra en riktad tillsyn av Karlaskolan i Göteborg. Myndigheten genomförde ett besök vid skolan den 28–29 november 2018. Vid besöket intervjuade Skolinspektionen elever, lärare, representanter från elevhälsan, rektorn samt företrädare för huvudmannen. Enligt önskemål från huvudmannen deltog även den före detta rektorn vid en intervju. Skolinspektionen mottog vid besöket dokumentation.

De uppgifter som framkom vid intervjuerna sammanställdes efter myndighetens besök i ett protokoll. Protokollet samt den dokumentation som gavs in i samband med tillsynen har kommunicerats med huvudmannen.

Motivering till beslutet

Tillgången till psykolog inom elevhälsan är inte tillräcklig

Gällande bestämmelser

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att för eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av förarbetena (prop. 2009/10:165 s 276 f. samt prop. 2001/02:14) till ovanstående reglering framgår bland annat följande. Skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. Tillgången till den kompetens och de berörda

yrkeskategorier som räknas upp och som ska ingå i elevhälsans arbete ska vara tillräcklig för att eleverna ska få det stöd de behöver.

Skolinspektionens utredning

Av utredningen i ärendet framgår att det inom elevhälsan vid Karlaskolan i Göteborg finns tillgång till samtliga de kompetenser som anges i författningarna.

Lärare och rektor har i intervju beskrivit att kontakt tas med psykolog vid behov. Enligt huvudmannen är den psykolog som i dagsläget ingår i elevhälsan placerad i Stockholm. Psykologen tillhandahåller konsultativt stöd utifrån skolans behov, men deltar inte på plats i elevhälsans arbete vid Karlaskolan i Göteborg. Huvudmannen är inte nöjd med det upplägg som finns idag och vill att skolan ska ha tillgång till en psykolog som deltar i de möten som elevhälsan har på skolan.

Huvudmannen uppger att tillgången till psykolog idag uppgår till ungefär 5 procent av en heltidstjänst. Huvudmannen bedömer att det finns behov av att utöka tjänstgöringsgraden, men att tillgången inte behöver vara större än 10 procent av en heltidstjänst för arbetet som psykolog vid Karlaskolan i Göteborg.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer utifrån huvudmannens egna uppgifter och beskrivningen av hur psykologen används i elevhälsans arbete att tillgången till psykolog i dagsläget inte är tillräcklig. Huvudmannen måste därför säkerställa att tillgången till psykolog motsvarar det faktiska behov som finns vid skolan.

Besluten om åtgärdsprogram och anpassad studiegång motsvarar inte författningarnas krav

Gällande bestämmelser

Enligt 3 kap. 3 § skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningarna.

3 kap. 7 § skollagen föreskriver att särskilt stöd får ges istället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av skollagen eller annan författning.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

3 kap. 9 § skollagen föreskriver att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

3 kap. 12 § skollagen stadgar att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Enligt 28 kap. 16 § skollagen får beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Av förarbetena till ovanstående bestämmelser framgår rörande åtgärdsprogram bland annat följande. Ett åtgärdsprogram ska endast utarbetas för en elev som är i behov av särskilt stöd. Syftet med att ställa krav på upprättandet av åtgärdsprogram är att det ska finnas ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning, så att förutsättningarna för elevens fortsatta lärande blir de bästa. Arbetet med åtgärdsprogrammet ska utgå från elevens behov av särskilt stöd. Åtgärderna ska vara av både kortsiktig

och långsiktig karaktär. De ska relatera till målen i läroplanerna och uppställda kunskapskrav och vara möjliga att följa upp och utvärdera. Det bör också framgå vem som är ansvarig för att stödinsatserna genomförs, följs upp och utvärderas (prop. 2009/10:165 s 290). Att såväl behovet av särskilt stöd som de konkreta åtgärder som ska vidtas anges i åtgärdsprogrammet är viktigt dels därför att åtgärdsprogrammet är ett redskap för lärare, rektorer och annan skolpersonal i arbetet med att stödja eleven så att han eller hon kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, dels för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som avses att vidtas eller om de vill överklaga beslutet om åtgärdsprogram. Det är även viktigt för att beslutet och dess effekter ska kunna följas upp och utvärderas (prop. 2013/14:160 s 29).

Av förarbetena till ovanstående bestämmelser framgår rörande anpassad studiegång bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165 s 293).

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (SKOLFS 2014:40) framgår bland annat följande. I de fall som en elev är i behov av anpassad studiegång är det viktigt att alltid utgå från elevens behov vad gäller ämnen, omfattning och tidsperiod. I detta fall är det inte tillräckligt att enbart ange beteckningen anpassad studiegång som en åtgärd, utan skolan behöver även specificera vilka åtgärder man avser att arbeta med i olika lärmiljöer inom verksamheten. Beslutet om anpassad studiegång ska inte omfatta fler ämnen eller en längre tidsperiod än nödvändigt. Det är viktigt att avvikelserna inte är mer omfattande än nödvändigt och att det görs noggranna överväganden omkring vilka delar av ett ämne som det är lämpligt att göra avvikelser ifrån. Om eleven kan delta i åtminstone delar av undervisningen i ett ämne ökar elevens förutsättningar att i ett senare skede kunna göra en prövning och därmed få ett betyg i ämnet.

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att elevens mentor genomför kartläggningen av elevens behov av särskilt stöd och att rektorn fattar beslut om huruvida åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Mentorerna upprättar åtgärdsprogrammen för eleverna. Av intervju med lärare framgår vidare att åtgärdsprogrammen utvärderas ungefär en gång per termin. Om personalen uppmärksammar att insatta åtgärder inte fungerar så utvärderas

åtgärdsprogrammen så snart som möjligt. Rektorn uppger i intervju att åtgärdsprogrammen har ett bestämt datum för när utvärdering ska ske. Uppföljningen av åtgärdsprogrammen sker efter halva tiden och för detta ansvarar mentorerna. Rektorn deltar vid utvärderingen av programmen.

Vad gäller besluten om anpassad studiegång beskriver lärare i intervju att när eleverna börjar vid skolan så läser de endast kärnämnen svenska, engelska och matematik. Kärnämnen prioriteras eftersom de är viktiga för elevernas fortsatta studier. Om eleven har svårigheter i något av kärnämnen så tas även det ämnet bort. Lärarna beskriver att målsättningen är att eleverna ska läsa så många ämnen som möjligt.

Lärarna uppger att när det gått en tid lägger skolan till ytterligare ämnen utifrån den enskilda elevens intressen och motivation. Lärarna berättar även att det förekommit att de ämnen som lagts till har tagits bort i efterhand, då det visat sig att det blev en för stor utmaning för eleven ifråga att läsa de aktuella ämnena. Enligt lärarna förs samtal med elevernas vårdnadshavare innan ämnen läggs till eller tas bort för eleven.

Enligt lärarna är det rektorn som fattar beslut om anpassad studiegång. Beslutet utvärderas en gång per termin.

Av intervju med rektorn framgår att samtliga elever vid skolan har beslut om anpassad studiegång. Rektorn uppger vidare att skolan strävar efter att eleverna ska läsa kärnämnen. Skolan lägger därefter till ämnen utifrån kunskap om elevens tidigare skolsituation och vilka ämnen eleven är intresserad av. Enligt rektorn utgår skolan vid bedömningen av vilka ämnen eleven ska läsa från vad som är rimligt utifrån varje elevs situation. Eleverna ska orka med behandlingsdelen också, uppger rektorn. Det varierar mellan eleverna hur mycket skola de orkar med. Rektorn beskriver att beslutet om anpassad studiegång följs upp regelbundet.

Skolinspektionen har fått ta del av några elevers åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång.

Skolinspektionen har även tagit del av de scheman som gällde för skolans elever under höstterminen 2018. Det finns två varianter av scheman, dels ett gruppschema som utgick från vilken grupp eleven tillhörde, dels individuella scheman för ett antal elever. Skolinspektionen har jämfört några elevers individuella scheman med det beslut om anpassad studiegång som fattats för eleven ifråga och har då kunnat konstatera att schemat inte överensstämmer med beslutet om anpassad studiegång. Som exempel kan nämnas att några elever, enligt schema, inte läste samtliga de ämnen som ingick i den anpassade studiegången.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen och besluten om anpassad studiegång inte uppfyller författningarnas krav.

I åtgärdsprogrammen har rektorn fattat beslut om exempelvis följande åtgärder för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd: "Fokus på matematik där X har sitt stora intresse och är trygg", "Får i lärsituationer välja på två-tre korta och lustfyllda uppgifter att utföra", "Förtydligande pedagogik, stöd att sätta igång arbetet, hjälp att förstå texter, digital teknik med anpassade programvaror samt extra färdighetsträning", "Stöttning under hela skoldagen, lektioner och raster", och "Enskild undervisning med på förhand utsedda lärare". Skolinspektionen bedömer att åtgärden inte är kopplade till de mål som finns i läroplanen och till uppställda kunskapskrav. Det är inte heller tydligt på vilket sätt och i vilken omfattning som eleven ska få stöd. I flera fall bedömer Skolinspektionen även att åtgärdsprogrammen består av en blandning av insatser, både sådana som är att betrakta som stöd som ska hanteras inom ramen för extra anpassningar och sådana insatser som utgör särskilt stöd. Insatser som är att betrakta som särskilt stöd är till exempel placering i särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång.

Som exempel på stöd i form av extra anpassningar är att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier. Det kan till exempel ske med hjälp av ett särskilt schema över skoldagen, extra tydliga instruktioner eller stöd för att sätta igång arbetet. Även hjälp med att förstå texter, att förklara ett ämnesområde på annat sätt eller extra färdighetsträning inom ramen för den ordinarie undervisningen, såsom lästräning är att anse som stöd i form av extra anpassningar. Som huvudregel faller även särskilda läromedel eller utrustning i form av tidsstöd, det vill säga hjälpmedel för att förstå och passa tider, samt digital teknik med anpassade programvaror inom ramen för stöd i form av extra anpassningar (prop. 2013/14:160 s 21).

Skolinspektionen bedömer att bristerna i åtgärdsprogrammen gör det svårt att få en överblick över elevens behov av särskilt stöd och vilka åtgärder som måste vidtas för att tillgodose elevens behov. Bristerna leder även till svårigheter med att följa upp och utvärdera de åtgärder som ska vidtas i syfte att ge eleven särskilt stöd och uppnå kunskapskraven. Bristerna medför även svårigheter att avgöra vilka åtgärder som fungerat bra och vilka som möjligen behöver omprövas i syfte att motsvara elevens faktiska behov av särskilt stöd.

Vad gäller besluten om anpassad studiegång gör Skolinspektionen följande bedömning. I de beslut som myndigheten tagit del av framgår att eleverna har anpassad studiegång och vilka ämnen som eleverna läser. Det framgår dock

inte i vilken omfattning eleverna läser de aktuella ämnena eller för vilken tidsperiod som beslutet om anpassad studiegång gäller. Dessutom stämmer inte besluten om anpassad studiegång överens med de individuella scheman som Skolinspektionen fått ta del av och som gäller vissa av skolans elever. I besluten om anpassad studiegång har angetts vilka ämnen eleven ska läsa, men enligt schema läser inte eleverna samtliga de ämnen som det fattats beslut om.

Enligt intervjuer med såväl lärare som rektor är utgångspunkten att samtliga elever i så stor utsträckning som möjligt ska läsa kärnämnen och utöver dessa läggs ytterligare ämnen till bland annat utifrån elevernas intressen och tidigare skolgång. Skolinspektionen bedömer att en sådan generell hantering av beslut om anpassad studiegång inte är förenlig med författningarnas bestämmelser. Beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd för den elev det gäller. Det är därför viktigt att det för varje enskild elev utreds hur omfattande beslutet om anpassad studiegång ska vara. Att veta vilka ämnen eller delar av ämnen som en elev ska läsa är en förutsättning för att kunna följa upp och utvärdera de särskilda stödåtgärder som eleven fått. Det är också en viktig utgångspunkt i skolans arbete med att säkerställa att eleverna får den garanterande undervisningstiden som de har rätt till i respektive ämne.

Skolinspektionen bedömer med mot bakgrund av ovanstående att huvudmannen måste säkerställa att besluten om åtgärdsprogram och anpassad studiegång uppfyller författningarnas krav.

Huvudmannens förfaringsätt vid mottagande av elever till skolan strider mot skollagens bestämmelser

Gällande bestämmelser

Av 10 kap. 35 § skollagen framgår att varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock bland annat avgränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Av förarbetena till ovanstående bestämmelse framgår bland annat följande. Som huvudregel ska en fristående skola vara öppen för alla elever som har rätt utbildning inom grundskolan. Att en skolenhet ska vara öppen för alla innebär att enheten i mån av plats ska ta emot alla som söker dit. Det finns en möjlighet att begränsa utbildningen till elever i behov av särskilt stöd. Bestämmelsen medför att fristående skolor kan specialisera utbildningen till elever med exempelvis dyslexi, inlärningsproblem eller koncentrationssvårigheter. Det kan också vara fråga om elever i behov av sådant särskilt stöd att utbildning i behandlingshem eller skoldaghem är aktuell (prop. 2009/10:165 s 743).

I 10 kap. 36 § skollagen finns bestämmelser om urvalsgrunder för det fall det inte finns plats för alla sökande.

Huvudmannens godkännande

Magelungen Utveckling AB godkändes som ny huvudman för Karlaskolan i Göteborgs kommun genom beslut den 22 augusti 2012 (dnr 34-2012:219). Av beslutet framgår bland annat att utbildningen begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning

Av intervju med representanter för huvudmannen framgår bland annat följande. Huvudmannen erbjuder en "helhetslösning" där både skola och behandling ingår. Det krävs alltid en beviljad behandlingsinsats från socialtjänsten i elevens hemkommun för att en elev ska få gå vid de skolor som huvudmannen driver och där behandling ingår, som exempelvis Karlaskolan i Göteborg. För det fall någon tar kontakt med skolan och vill ta del av det verksamheten erbjuder så förklarar skolan att det krävs en beviljad behandlingsinsats från socialtjänsten. Skolan hänvisar därför de sökande till socialtjänsten. Socialtjänsten gör därefter en bedömning av om Karlaskolan i Göteborg är rätt behandlingsinsats för eleven ifråga. Huvudmannen kan inte närmare redogöra för de bedömningar som ska göras av socialtjänsten eller vad som menas med behandlingsinsats i sammanhanget. Huvudmannen beskriver dock att det handlar om ett "matchningsbeslut" där de insatser som socialtjänsten fattar beslut om ska motsvara huvudmannens koncept.

På fråga om vad som sker efter det att socialtjänsten fattat beslut med de insatser som krävs för att eleven ska få börja vid skolan har huvudmannen i intervju uppgett följande. Socialtjänsten tar kontakt med skolan och därefter sker ett antagningsförfarande som behandlingschef och rektor ansvarar för. Det är också dessa personer som fattar beslut om huruvida eleven ska tas emot vid skolan eller inte. Det är respektive enhet inom huvudmannens organisation som ansvarar för antagningen av elever. Detta sker inte på huvudmannanivå. Den information som lämnats av huvudmannen och som rör vilka som fattar beslut om antagning av eleverna till skolan bekräftas av intervjuer med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan.

Rektorn har i intervju beskrivit att det är socialtjänsten som ansöker om plats för eleven vid skolan. Det första steget i en ansökan är ett möte där socialtjänsten, elevens tidigare skola, rektorn och behandlingschefen deltar och där information inhämtas om eleven ifråga. Därefter fattas beslut om antagning och mottagande i enlighet med ovanstående beskrivning.

På fråga om vad som händer med en elev om socialtjänsten bedömer att eleven inte uppfyller kraven för behandling har huvudmannen beskrivit att då nekas eleven plats i skolan. Detta eftersom huvudmannen endast erbjuder en

helhetslösning. Samma information har lämnats av rektorn i intervju med Skolinspektionen.

Av intervju med huvudmannen framgår att Karlaskolan i Göteborg har plats för 24 stycken elever och att det vid tidpunkten för Skolinspektionens intervju var 19 stycken elever inskrivna i verksamheten. De urvalskriterier som används vid fler sökande än antalet platser i skolan är enligt huvudmannen tidpunkten för ansökan. Turordningen innebär då enligt huvudmannen att den elev som först sökt till skolan är den som först ska antas. Huvudmannen vet inte om någon elev har nekats plats på skolan på grund av platsbrist. Rektorn har i intervju uppgett att rektorn inte tror att skolan haft fler sökande än platser. Enligt rektorn räknar inte skolan antal platser på det sättet, utan gör individuella bedömningar av varje enskild ansökan. Den före detta rektorn har i intervju beskrivit att skolan aldrig har behövt neka någon elev att börja på skolan på grund av platsbrist. Verksamheten har nekats elever plats på skolan då verksamheten bedömt att den inte räcker till. Rektorn redogör för ett exempel från höstterminen 2018 där en elev nekades plats på grund av att verksamheten bedömde att eleven behövde mer stöd än vad verksamheten kunde erbjuda.

Den före detta rektorn uppger att ett par elever per läsår har nekats plats på skolan under den senaste två – till treårsperioden och att skolan i dessa fall varit överens med socialtjänsten i sin bedömning. Enligt den före detta rektorn har det handlat om elever som haft problem med droger och kriminalitet. Elever med sådan problematik tillhör enligt den före detta rektorn inte skolans målgrupp.

I huvudmannens beslut om godkännande framgår att utbildningen begränsats till att avse elever i behov av särskilt stöd. På fråga om hur huvudmannen definierar behovet av särskilt stöd har huvudmannen i intervju uppgett följande: "Vi kan inte definiera i detalj hur omfattande stödbehovet ska vara". Enligt huvudmannen handlar det om elever som råkat illa ut i skolsystemet. Som exempel omnämns elever som varit frånvarande från skolan under en längre tid. De elever som söker sig till skolan har enligt huvudmannen en "multiproblematik" som exempelvis kännetecknas av svårigheter i samspel med andra människor.

Rektorn har på fråga om hur omfattande behov av särskilt stöd man måste ha som elev för att få gå på skolan svarat att det handlar om ett omfattande behov.

Skolinspektionens bedömning

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Det föreligger endast ett fåtal uttryckligen lagreglerade undantag från denna huvudregel. Ett av dessa undantag är att

utbildningen får begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd, en bestämmelse som i enlighet med beslutet om godkännande för Magelungen Utveckling AB gäller för Karlaskolan i Göteborg. En skola har i sitt mottagningsförfarande således ytterst begränsade möjligheter att neka att ta emot och ge utbildning till en elev.

Av utredningen i ärendet framgår att för att bli mottagen som elev vid skolan måste eleven ha ett beslut om beviljade insatser från socialtjänsten. I annat fall nekas eleven plats vid skolan. Ansökan till skolan görs via socialtjänsten och när beslut om beviljade insatser fattats avgör behandlingschef och rektorn om eleven tas emot vid skolan eller inte. Skolinspektionen bedömer att det förfarande som skolhuvudmannen använder sig av innebär att mottagandet av elever villkoras av socialtjänstens beslut. Förfarandet är inte förenligt med skollagens bestämmelser om mottagande av elever. Skolhuvudmannen måste göra en självständig bedömning av om eleven ska tas emot vid skolan eller inte. Detta innebär att Magelungen Utveckling AB bland annat behöver pröva om eleven tillhör målgruppen för verksamheten. Skolinspektionen menar att Magelungen Utveckling AB:s mottagningsförfarande innebär att elever med behov av särskilt stöd inte behandlas likvärdigt vad gäller möjligheten att välja skola. En fristående grundskola ska vara öppen för alla som har rätt till utbildning med de i lagen aktuella och tillåtna begränsningarna. Skolinspektionen bedömer att det sätt varpå Magelungen Utveckling AB i detta fall villkorar elevernas rätt till utbildning inte är förenlig med författningarnas bestämmelser om mottagande av elever.

Skolinspektionen vill vidare framhålla vikten av att skolhuvudmannen själv tydligt kan beskriva vilket behov av särskilt stöd som en elev ska ha för att bli mottagen och därmed vilken målgrupp som skolan vänder sig till. För att såväl skolhuvudmannen som elever och vårdnadshavare ska veta vilken målgrupp av elever som verksamheten är begränsad till måste detta framgå.

På Skolinspektionens vägnar

2019-03-04

X Eva-Lena Ölund-Brändström

Eva-Lena Ölund-Brändström

Beslutsfattare

Signerat av: Eva-Lena Ölund Brändström

Skolinspektionen

12 (12)

2019-03-04

X Ginger Zakrisson

Ginger Zakrisson

Utredare

Signerat av: Ginger Zakrisson

Kopia till
Rektorn